

٧

نێستقیال مەرووم
وه نێنۆکی کوردی

٧

ناشناویون وەرنی
چەشتواری کوردی

١٠

له ئیتالیایوه
نا ترانییدی کوردی

لەم ژمارە بەدا:

تەنقەز نە مەن و اجرا
رێگایەکی نۆوارمان لەبەرە
ئایدیای زمان/ئایدیای شافۆ
شافۆ و مەعریفە

اجرای نمایش "برپایه هزار نوار"

رشيد الرشيد

گوفاري نابېت به دواړه هه مېن
پېستې عالي شانوي گوردېي سفلر

۳

رهزا شاججي

شانو نامه بؤ نه وه بهرهم دې كه نمايش بگرئ
بهلام پيرى نه كېن نه كېر له شانودا نه كتر به زمان
تاقه وشه په كېش دهر نه بړئ بؤى هه په به جووله له كېل
بينه رو بهر دهنكى خؤيدا بېته قسه كړدن. لېره وه په
هه ستيا ربوونى بابه تى زمان له شانودا ديار ده كه وېت.
لېره دا وېست وا نيپه زمان وهك گشته تيكى وها
سدير بگرئ بهلكوو لايه نى كهلامى زمان مه بهسته.
زمان هاوكاتى نه وهى بؤ گواسته وهى مانا و
سازدانى پتوهندى له شانودا دور ده گيرئ نه كتيكى
دراماتيكيپه و موتوريه بوونى نهم سى ره هنده نه توانى
دهق/كارىكى شانويى سهر كه وتوو و سهرنجر اكيش
بهرهم بهيتت. تا ئېره فاكته ريك له و فاكته رانهى
دهق/كارىكى شانويى سهر كه وتوو و سهرنجر اكيش
بهرهم ديتئ فاكته رى زمانه؛ زمان وهك لايه نى
كهلامى.

بؤ چوونه نيؤ بابه ته كه، با په كهى بهر باسما و شه
له بهر چاو بگرين و له ده لاقه و شه وه بؤ ناسينى
نهم لايه نه كهلاميه بروانين. هه موو وشه په كه له ناخى
خؤيدا وزه په كى مه گنه تيكى شاردو ته وه. نهم وزه په
هه مان جهوه رى سهره كى و جادووى زمانه. نهم
وزه په له سهر هه ندى فاكته وهك رېتم، رسته به ندى
(واته پتوهندى نيوان مؤر فيمه كان)، مووسيقا، خيرايى،
كېبوون، وهستانى بيرليكر اووه ... وه ستاوه.

رېتمى كهلام نه كېر نه ناسرېت و به شيو په كه
له شيو په كان تووشى گرفت بېت نه وه گومان مه كېن
هه موو دارشته زمانيه كه به ره و تاقارېكى ناديار ده بات و
سهر جهم كار كرده مانايى و پتوهندى و دراماتيكيپه كهى
دېروو خيئ. نهم بهر جهسته كړدنه وه كور ته كه ناماژهى
پېندرا به گومانم په كه له و گرفته سهره كيانه ن كه
شانويى كوردېي له م به شدا تووشى خه سار كړدوه.

ناوه ناوه له و دهقه شانويانهى ده گانه ده ستي
خوينه ران نموونهى وا ده بينى توانيو يانه خؤ له م
خه ساره دېر باز كېن و جيا له وهى ده قيكى به هتري
شانويين ته ناهت وهك رووداو يكي زمانيش نه توانين
وهريان بگرين. وهك بهلگهش با بگه پرينه وه لاي
"گيلگه ميش"ى ره حيم عه بدولر هيم زاده و "با دهنگ
نازارو گاهو ره له ژېر سهرم بېت"ى ساېر نيكه به خت. ■

هېلت تحريره

مدیر مسئول

هېوا خاچى محمدى
اسماعيل پاشايى

سر دبېر

رضا شاججى

هېلت تحريره

وريا غفورى
ابراهيم شوقى
يونس حسيني

نقد و پېرسى

بختيار پنجداى

گرافيك، جلد و صفحه ارايى

ازاد سرخى

خبر و گزارش

ابراهيم محمد حسيني

عكس

خالد سعيد پور
خېدر شاججى

حروفچينى

شاهو امينى

چاپ

نشر گوتار سقز

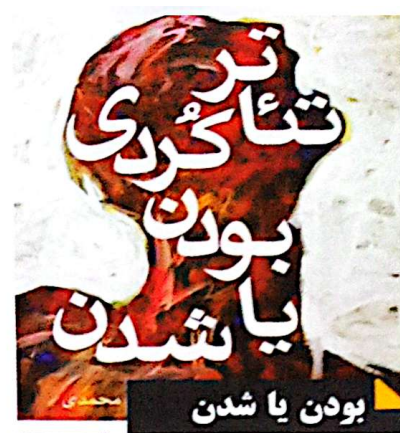
امید به توسعه فرهنگی

معاون فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کردستان گفت: برگزاری رویداد فرهنگی و هنری جشنواره تئاتر کوردی، رویداد مبارکی در راستای ارتقای فرهنگ و آداب و رسوم کردستان است. جلال قلعه‌شاخانی افزود: دولت تدبیر و امید به گفتمان توسعه‌ی فرهنگی معتقد و متولین فرهنگی کردستان در جهت توسعه‌ی این امر مبارک نیز تلاش و اهتمام جدی خواهند داشت. وی با بیان اینکه برای ارتقای سطح این جشنواره تلاش‌های زیادی صورت گرفته از همراهی و همفکری مسئولان و هنرمندان شهرستان سقز تقدیر و به آنان دست مریزاد گفت. او اظهار امیدواری کرد که این رویداد در سال‌های آینده با کیفیت بهتر و با حضور گروه‌های داخلی و خارجی بیشتری برگزار شود. ■

یادی از "سیروان"

اسماعیل پاشایی: سیروان رحمانی را از سال‌های نه چندان دور می‌شناختم. جوانی خوش سیم و عاشق تئاتر و همواره نگران و مضطرب. بر صحنه بارها دیدمش در کارهای فریدون حامدی و ... بیشتر در تدارک اجراها و در پشت صحنه موفق یافتن. چند باری همکلام شدیم در پی نگرانی‌هایی که داشتیم ... مشکلات زیادی داشت و همین بر روحیه‌ی ظریفش بسیار تأثیر گذاشته بود. چند سالی ندیدمش و از دوستان جویای احوالش بودم در کمال تأثر در آستانه‌ی شروع دوازدهمین جشنواره، دوستی زنگ زد: سیروان هم رفت. نمی‌توانستم باور کنم، چون سیروان همواره جاری است ... و او همواره در روح و قلب تئاتر سقز ساری و جاری است. راهش پر رهرو و یادش گرامی. ■

بودن یا شدن

کتاب "تئاتر کوردی بودن یا شدن" اثر هنرمند و منتقد سقزی حوزه‌ی نمایش، صلاح محمدی منتشر شد و در حاشیه‌ی دوازدهمین جشنواره‌ی تئاتر کوردی در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفت. نویسنده در این کتاب تعدادی از اتفاقات یازده دوره‌ی جشنواره تئاتر کوردی سقز را بررسی کرده‌است. عکس و پوستر، طرح توجیهی برگزاری جشنواره، باید و پیامدهای اولین دوره، نگاهی گذرا به نمایش‌های اجرا شده‌ی برخی از دوره‌ها از جمله عناوینی است که نویسنده به آن‌ها پرداخته‌است. این کتاب ۱۵۲ صفحه‌ای توسط انتشارات تخصصی هنر تئاتر "نشر افراز" چاپ و منتشر شده‌است. ■

در گفتگو با هنرمندان:

جشنواره‌ی تئاتر کوردی
از نظر کیفی، رشد قابل ملاحظه‌ای داشته‌است

عبید رستمی	فاتح بادپروا	مهدی مرادی	شعله عزیزی
رئیس انجمن هنرهای نمایشی استان کردستان در خصوص اهمیت آموزش در عرصه‌ی نمایش گفت: معتقدم هنرمند زمانی مرده است که فکر کند میرا از آموزش است. عبید رستمی افزود باید در کنار جشنواره‌ی تئاتر کوردی کارگاه‌های آموزشی کارگردانی و بازیگری برپا شود. وی با بیان اینکه سطح جشنواره نسبت به دوره‌های قبل ارتقا یافته‌است خواستار حمایت بیشتر دستگاه‌های متولی فرهنگ و هنر از این رویداد فرهنگی هنری شد. همچنین از هنرمندان خواست که از فردای اختتامیه‌ی جشنواره با برنامه‌ریزی تمام برای شرکت در دور آینده‌ی جشنواره خود را مهیا کنند. او خواستار افزایش اجراهای عمومی تئاتر کوردی در سطح استان شد. ■	فاتح بادپروا شامگاه چهارشنبه در حاشیه‌ی برگزاری دوازدهمین جشنواره تئاتر کوردی سقز در گفتگو با شانو از ارتقای سطح جشنواره تئاتر کوردی سخن گفت و افزود: گروه‌های نمایشی در صورتی که دغدغه‌ی مسائل مالی نداشته باشند اجراهای بهتری به روی صحنه خواهند برد. وی با بیان این که ۵۰ درصد مشکلات نمایش در کردستان بحث سخت افزاری است اضافه کرد: پشتوانه‌ی مالی برای گروه‌های نمایشی بسیار حائز اهمیت است. او اذعان داشت که ۵۰ درصد دیگر مشکلات نرم‌افزاری است که از آن جمله می‌توان عدم مطالعه‌ی متون نمایشی و سفسطه‌گرایی و گریزان بودن از جلسات نقد و بررسی آثار نمایشی اشاره کرد. ■	مهدی مرادی نویسنده و کارشناس کارگردانی نمایش در گفتگوی کوتاه در خصوص سطح کیفی جشنواره، اظهار خرسندی کرد که از نظر کیفی رشد قابل ملاحظه‌ای داشته است و افزود در نمایش "نؤکه‌ری دوو ئه‌ریاب" بازیگران با اجرایی هماهنگ، تصویری مناسب، زیبا و موزون آرایه کردند. او حضور این گروه با اجرای زیبا را باعث ارتقای سطح کیفی جشنواره برشمرد و عنوان کرد: حضور این گروه، اتفاق مبارکی برای تئاتر کوردی سقز بود و امیدواریم در سال‌های آینده نیز شاهد چنین اتفاقاتی باشیم. وی یادآور شد این گروه با وجود این‌که سالن و محیط را نمی‌شناختند ولی بسیار خوب ظاهر شدند که نشانه حرفه‌ای بودن آن‌ها بود. ■	شعله عزیزی در گفتگو با شانو پیرامون سطح بازیگری بانوان در این جشنواره افزود: سطح بازی بازیگران زن در کردستان در حال بهتر شدن است ولی رضایت بخش نیست. وی خواستار ارتقای سطح بازیگری بانوان شد و با اذعان به اینکه تئاتر کوردی دارای ویژگی‌هایی خاص است تأکید کرد: باید رشته بازیگری تئاتر کوردی به صورت حرفه‌ای تدریس شود. عزیزی با بیان این که در ده دوره از جشنواره تئاتر کوردی حضور داشته و اولین تجربه‌ام به عنوان بازیگری در سال ۷۸ و شرکت در اولین دوره جشنواره تئاتر کوردی بوده‌است، گفت: از افتخاراتم این است که بهترین نمایش‌هایی که شرکت کرده‌ام به زبان کوردی بوده‌است. ■

كۆمىدىيا دىلار تەمان لە شانۆى "خۆلامى دوو خودى" دا يىنى

رواينىڭ بۇ شانۆى
"ئۆكەرى دوو ئەرباب"

بەختيار پەنجەيى

باشى دەناسن و ئاڭادارى نەرتى پىشت ئەم دەقە ھەن. دەرھىنەر لە ھەوەل ھەنگاودا ئەم ئىسرائىيىيە بۇ دەرھىنەرى خۇي رەچاۋ دەكا كە بىچ كەم و كورتى و ھەڧادارانە ئەم دەقە پىشكەش بكا. تەراخى سىن و جل و بەرگ و رووناكى و دواتر تەراخى مىزانسىن و جنسى كايە كەردى ئەكتەرەكانى شانۆ نىشانەگەلىكن كە ئەم زانبارىيە دەخاتە بەر دەست بەردەنگ كە ئەم ئىجرايە بە دواى خويىندە ھەيەكى نوئ و "تاويل"ى دەق، تەنانت ناداپتە و ھاۋناھەنگ كەردى لەگەل زەمانى ھاۋچەرخ و جىگە نىشتەجى بوونى خۇي و ئىمەدا نىيە. ئامانج ئىجرايەكى كلاسىكە و خستە رووى دەقك بە تەۋاۋى جوگرافيا و مېژوۋ، كۆمەلئاسى، مەردەم ناسى و... ئۆزجىنالى خۇيەۋە. گروۋىي ئىجرايە بۇ گەشتەن بەم ئامانجە ۋەھا سوورن كە دەكرى تەنانت ناۋى ئىجراى موۋزەيىش بۇ ئەم كارە پىشنىار بىكەن.

شكەم نىيە كە بايەخى ئىجرايەكى ۋەھا كلاسىك بۇ گىشتىيەنى شانۆى كوردى زۆر زىاترە لە خويىندە ھەي سەرلەنوئ و "تاويل"ى بىن سەر و بىن و بىن سەرنجدان بە نىشانەگەلىك كە ئىمەى دەرھىنەر دەگەيىنەتتە روانگەيەكى نوئ بىن ناداپتە كەردى دەقكىي كۆن بە بىن شىكارى و ناسىن و بە بىن سەرنجدان بە ۋەدە كارى. جوان ديارە كە گروۋىي ئىجرايە بە ۋە ئامانجەى لەبەرچاۋيان گروۋىي، گەيشتوون، بەلام بە چاۋەرۋانپىيەك كە ۋەك بەردەنگىيە ھاۋچەرخ ھەمە دىسانىش تەنانت بە ھەبوونى ئەم تىيىنپىيە شەۋە و بەم زانبارىيەش، پىمۋايە گەۋرەترىن خەسارى "ئۆكەرى دوو ئەربابى روكنەددىن گوڭ" ھەلبۇزدى ئەم گۆشەنىگا و ئىستراتىيەيە.

لە كۆتايىدا سىپاس و ستايىشى تاييەتى خۇم ئاراستەى گىشت ئەكتەرانى ئەم شانۆيە دەكەم كە بە كايەى جوانيان رۇخيان بەخشى بەم كاراكتىرانە ھاۋكات پىئوانەى شياۋ و ئاكادىمىكى پەرۋەردە كەردن و كەلك لىۋەرگرتن لە بەيان، جەستە و ھەستىيان نىشانى بىنەرائيان دا. گرنگتر لە ۋەش توانيان رىتمى شياۋى ئەم شانۆيە بە تەۋاۋى بېارېزن. ■

"كۆمىدىيا دىلار تە" ۋەك فۇرمىكى ئىجرايە سەقام گروۋىي لەسەر "بداھە"، "نپ" و ھەرۋەھا "گىيەستى ئاشنای ئىجرايە" لە نىۋان بەردەنگ و گروۋىي، كە لەمىز سال بوو لە گىشت ئەۋروۋپادا پەرەى سەندبوو؛ ئىتر جىگە و پىگەى خۇي لە كىس چوۋە و خەرىكە بە خىزىيە بەرەۋە نەمان و لەبىر چوۋنەۋە ھەنگاۋ دەنى. لەم بارودۇخەدايە كە "كارلۇ گۇلدۇنى" لە گوڭ "چاكساز"ىك دىتە سەر شانۆ ۋىژاى پاراستى بەشىكى زۆر لە تاييەتمەندىيە ئىجرايەكانى ئەم فۇرمە، بە پەردەنەۋەى بەشىكى زۆر لەم كرى و بۇشايانەى "كۆمىدىيا دىلار تە" يان گەياندبوو بەم ئاكامە، رۇخىكى تازە دەبەخشى بەم فۇرمە، ۋەلانى "بداھە" و دارىشتى دەق، سەرنجدان بە تەراخى سىن و جل ۋەبەرگ، كەلك ۋەرگرتى شياۋ، بەجى و زۆر كەمتر لە دەمامك، بايەخدان بە بارى دەروونى و زەينى كەسايەتپىيەكان و لە گىشتيان گرنگتر چىنىنى داھىتەرانەى ئەۋانەى باسما كەردن لە بەستىتى "كۆمىدىياى دۇخ" [كەمدى موقىيت] دا.

بەو ھەۋلەدانەى گۇلدۇنى بەشىكى بەرچاۋ لە فۇرم و بايەخە جوانىناسىيەكانى كۆمىدىيا دىلار تە - كە ئەۋانىش خۇيان لە فۇرمە كۆن و لەمىزىنەكانى پىشتەرەۋە بە مىرات ۋەرگىرابوون - لە ھورۋوۋمى زەمان و مەترسى لەناۋچوون رزگاربان دى و رادەگويزرىنە ناۋ فۇرمىكى نوئتر و تەنانت سەدان سال دواتر ھەر ئەم سامانە پر بايەخە مېژوۋىيە چارىكىتر لە بەرھەمەكانى "دارىۋۇ"دا سەرھەلدەدانەۋە. ھەر ئەۋ رەۋتە بەردەۋامەيە كە بە "نەرىت" نىۋدېر كراۋە و ھۇى سەرەكى دەۋلەمەندى رۇزاۋايە لە گىشت بوارەكاندا و جىي داخە كە لە ناۋ ئىمەدا تەنانت بە دروۋستى تارىفىش نەكراۋە و پىئوانەيەكى پر بە پىستمان بۇ قام كەردى ئەم مەفھۇمە لە دەستدا نىيە.

"روكنەددىن گوڭ" ۋەك دەرھىنەرى شانۆى "ئۆكەرى دو ئەرباب" (غولامى دوو خودى) و ھەرۋەھا گىشت گروۋىي ئىجرايە ئەم بەرھەمە، بە ھەلبۇزدى ئەم دەقە و بردنە سەر شانۆ بەو شىۋازە كە بىندرا، خەرىكن نىشان دەدەن كە ئەم بېچمە ئىجرايە بە

تەناقۇى در مەن و اجرا

نەقدى پر
نەمايش خەرس

فرشيد گوڭلى

خجوف در دوران خودش مطلقاً با کارگردانى كە نەمايشنامەاش را با رويكرد تراژىك اجرا مى كرد سر سازش نداشت و صداى اعتراضش بر عليەى او بلند مى شد. حتى بر اين باور بود كە نگاه استانسلاۋسكى بە آثارش، با آنچه او نوشته در تضاد عميق است و زمانى كە مى ديد اين كارگردان، حال و هوايى تلخ و افسرده بە نەمايشنامەى او تخمىل مى كند، برمى آشفت. نەمايشنامەى خرس مقابلەى شخصيتى اى است از طبقەى در حال ورشكستگى فئودال آن زمان روسيە در موقىيت دراماتيک با تاكيد بر تناقض هاى شخصيتى و تغيير واكنش هاى آنان در شرايط مختلف كە طبيعاً طنز رفتارى بە همراه دارد. بايد گفت رويكرد اجرايى كارگردان در قبال آنچه مەن مى خواهد، در مسير درست خود نبوده و بە بيراهه رفته است و در واقع اين طنز كلامى مەن است كە مسبب اندك ليخندى مى شود كە بر لبان تماشاگر مى نشيند. از همان آغاز اجرا، قراردادى كە با تماشاگر بسته مى شود تاكيد بر القاي فضاى سرد، سنگين و تلخ دارد و حتى با ورود گريگورى استافانويچ (خرس) هم تغييرى در اين روند حاصل نمى شود و نەمايش با همان وضعيت پيش مى رود، در همين حال شايد اين توجيە پذيرفتنى باشد كە كارگردان در مسير تاكيد بر تناقض هاى شخصيتى و تغيير واكنش هاى شخصيتى نەمايش در شرايط مختلف تەهيدي در نظر دارد تا بە وقت خود از موقىيت تراژىك گذر كرده و بە تبع آنچه بين اين اشخاص رخ مى دهد، طنز ازى حاصل موقىيت هاى كميك را رونمايد. اما باز هم اتفاقى نمى افتد و بازىگران بە پىروي از هدايت كارگردان اصرار بر جدى بازى كەردن شخصيت ها دارند بىنا بر اين تغيير يکبارەى وضعيت آنها در انتهاى نەمايش بە ويژه كاراكتىر زن با بە تن كەردن تن پوش قرمز، دادن گل سرخ بە استفانويچ و دعوت او بە خلوت خود قابل باور نخواهد بود. پيداىست كە بازىگران نەمايش خرس از توانمەندى و قابليت هاى خوبى برخوردارند و حضور صحنەاى، بازى و بيان مناسب آنها تماشاگر را با اثر همراه مى كند اما مسئلە اينجاست كە اين نوع بازى، مناسب نەمايشنامەى خرس خجوف نيست و قطعە بى يقين با رويكرد صحيح تر نسبت بە مەن مى توانستيم شاهد بازى تماشاياى و جذاب تر باشيم. ■

دژوارمان له بهره

باجر سرووش

پاش دوازه سال له نعمتی فېستقالي شانو کوردی، قسه کړدن لماروې شانو کوردیسوه ددې گهڼک نامه پاتې چېا بهر له ودها فېستقالي شانو کوردی هر یوه نویتدراوه با خومان نه خلافتی، شانو کوردی واته شانو په که زمانه کې کوردی بیت. زمانې کوردی له گڼل خپدا جاني پسي کوردی دبتې و خوی هندی هندی په گڼی خوی دگرته بهر. هغه له گڼی بهر حاله له جوانی ناسیدا کاریکي دژوارمان جوته له پښکي کهمبهوه، به شتو به کي وځان له ژیر هژمونی زماي رسمیدای شانو کارني نیمه به شیکي زور له نعمت به رمقي نیمه خوتدوویانه وین شک به زمانې پتوریش پور کړدونهوه. سهره پای نهوهی که میدای کوردی چ له جوری زمانې پتور وچ له جوری زمانې کوردیسوه که درېزه هغه سیاسي نه کلي پتوره. گه لیک زماي لیکه ووتنهوه با تل به پوښا بنشین که ریگایه کي دژوارمان له بهر و هرو برستو توانایمان نیه. شانو له کوردستان لاوازه. ده لیم کوردستان. نه که نهوهی شانو کوردی لاوازه یی. له پښکي شانو کوردی. دژوارمان ریگا دوو هتندیه. هم شانو و هم زمانه کې ددې به هتیز یی. مېهست له زمان. زال بوون به سر یاسا و ریښای سهر و به جوری زمانې کوردی نیه. په لنگو زال بوون به سر زمانې شانو په که له گڼل زمانې پتور حیوانه نیم زمانه تا راده په که ریگایه دپارکړی هغه که یو هممو زمانه کي وک په وایو میژووی شانو له هر ولایتیکا که شانو جوینته نایسوه. میژووی پری نه زمانه ریگا و زال بوون به سر نه ریگایه. به شتو تاک که سالیته هغه که هغولیکي زوریان یو شتم کړه. نایو نه هغول تاکه که سالیته ددې گشتی بگرته و پشونیایه کان بهر فرود یی. پتوسته کارگای بهر دوام هغه. پتوسته له ماموستانی شازما به سر نه ددې کوردیدا و له دهر ووی پاتې شانو یازماتی وریگری. پتوسته گروویک لیک دایم زری و له سر بایه تیک جدخت بکه ووهو نه پروسه به شتو کارگای بهرینه بهر ددې هه موان. پتوسته لیکولینه وده یی بهر لایو بگر تا میژووی نه ددې کوردی له روانگی شانو به لیکدینه ووهو پیته واته. پتوسته له گڼل پاتې توپزیه وده، نواندنی گشتیش بهر دوام بیت.

فېستقالي شانو کوردی و هغلی زمان په روهی

زمان سهره خو و جیا له خپهان رزگار نابیت و چاوه پشی
له حقیقت خیانه ته له ره سنا به تپي میژو ومان

جنهور فته خي

وهر گتر، هر يك له و دهر هتير و نووسره بهر ترانه یی هرکي گواستنه ووی زمانیم یو نه انجام داو، به قهدهر که سايه تی و رتري خویان ژاورمان له هر که که داو ته ووه؛ یوه وک پيدا چوونه ووی دهق له کانالوگ و ناسنامه یی شانو که پدا نامه زه یی داوه و یوه له ناو کرتکار و کور و کاله کانی بهر ددستیدا ناوی وهر گتره که شتی یی نه ووی بیللی هتیاوه و یوه وک و شتری ناو بهر که خوی لی نه مان کدرووه... به لام کتیه نه زانی فلان و فیسار نووسری خه لکی فلان و فیسار شار و ناخپوهی فلان و فیسار له هجه و شتو زار له کوئ و نووسین بهو زمانه په کدهست و کوردیه له کوئ؟

مه بهستم نیه لیره دا دکوکی له شتواریکی تاییه تی کاری وهر گتران یاخود نووسینی دهقه شانو په کان بکه م و یی فاکت و نمونه هتیاوه له و بهر هه مانه یی تا نیتا گشتوونه ته سر ته ختی شانو و نهو دیا لوانه یی له زاری هر یک له نه کتره کانه ووه هاتوونه ته بیستن و بهر دیکردن، و هرو ووه له نه بوون یاخود زور که میوونی نهو لیکدانه وانه یی سهارت بهم توره ددو بوایه تن و نین، پشگری له لایه نیکي تاییت و دپاریکراو بکه م.

به لام به رای من فېستقالي شانو کوردی ددې پک له و دهر فته تانه بیت که له زمانیکي په کگرتسو و بهر گتران نریک پخانه ووه. نه له ناسته دا بین که شانو وک بهر هه مکی نه ددې، بان چیر وک و روماندا بیین و به نه ما یی لخیز بوونی زمانې نینا پپاریزیت، هر چنده له و زانرا نه شدا یولین کردنیک له نیوان روزه را و گترانه ووه و هنددا هغه و کهس چاوه ری ناکات هه موو بهر هه مکه به پک زمان و شتو زار بگریر دیتسه ووه و پخویر تته ووه، و نه له و ناسته شدا بین که شانو بکه یی پانتایه کی پیروز و ددستاینه دراو که ددخواری ناخواتن و ونه یی سهر جهم که سايه تی و جووله کاسی جیا و بالاسر بیت له وانه یی له خواره ووی ته ختی شانو که ووه لینی دهر وای و هتند به زمانیکي قورس و وشک بدوی دیساره ووه له خواره ووش پتوستی به وهر گتریکي دیکه هه بیت.

که لک لوم گرتن له راده و رتیه کی گونجاو له واقع گرایي و خوتدنه ووی راسته و خوی ناوونشانه کان و نه تاییت یو نهو بایه تی نیتا یو ته روزه فلی نهو ماوه و معیسی دهر کردنی گوار و نووسینی لهم جهمته، واته فېستقالي شانو کوردی، بی گومان ددې جهمته کدرووه بیت له سر توخت کردنی ناو و نیشانه که و زیانر کار کردن و بهر ددست و ددای پتاسه یه کی رفته ویت و توکه سهارت به توره که. بهر رزگار و زار شتو جی له سهر و تری زماره یی تاییه تی گوار فېستقالي مانگه شتیکي شایان ناراسته کردیو که من به شتو خالی خوم، به پتوستم زانی به پیر نهو پتسواریه ووه جهم و هر وک نووسینه که یی بهر زیان، که باسکی کورت و پوخت یو، له یادداشتیکي کورتا نامه به هغه یی نهو تر او بدهم نه لیم نهو تر او چونکه تا نهو جیکي من شاگدار یی تا هه نوو که باسکی نیوریکي ودها له سر نه ووی که یوچی شانو کوردی؟ و یان پتاسه مان جیمه یو شانو نامه یی کوردی و به گشتی ناوونی کردنیکي زمانه وایی نهو تو، گهر و تاره کانی بهر رزگار جیم عیدول جیم زاده یی لسی دهر بکه یی، که گدر تهمن و دهر فته و نامه یی له ری ورسه ددسینیک و کوتایي سالانه یی فېستقالي کان ریگی دایتیم، پتوایه جمانیاس چند جاریک و تریکی سر بهم سهر دیر یان پشکته ش کردووه و له لایه یی زمانې کاره کان دواون، هغولیکي جیدی دیکه نه انجام نه دراوه. نه لیم نهو تر او چونکه خوم وک وهر گتری ۶ یو ۷ دهق شانو یی له فېستقالي ده کاری وهر گترانم یو دهقه کان نه انجام داوه و پدا خوه که هه وهر جکه به شتو په ک یو که چما ناوه تان له وهر گتر قهدهغه و یاساخ و مدرسیدار بیت... له هه وهر جیکدا که نه نایت ریگه نادریت ناوی وهر گتر له سر کاره کان هه بیت ناخو دهو تانین چاوه ری نهوه بکه یی که هه و و خه بیتیکي چون له پانتای زمانې نه روو داوه هونه ری و کوتلوریه دا بدریت. هه لیت پتوسته نه وده شتی لی زیاد بکه م که له گڼل نایاسای بوونی ناوه تان له

ئايدياي زمان / ئايدياي شانۆ

چند خالى سەرەتايى و مانيفىستۆيى

هاورىي يووسفى

د. ئەمىن كەرەمى

بىنەر) كەم خويترە لەوەى بتوانىت پتوهندىيەكى مېژوويى و سياسى لەگەل ئايدياي شانۆ-شانۆ وەك سياسەت-بگريت. بۆيە لە دەرەنجامدا دەبىتە ھۆى بەرھەمھېتايى كۆمەلەك تاكى دردۆنگ، پىك و ئەلەكن كە نەك تەنبا ناتوانن زمانحالى خۆيان بن و لە خۆيان بدوین بەلگەو ئەوەندە لەسەر بنچىنەيەكى ئالۆز و شىواو و پارتيكولار رۆدەنرەن و رۆنراون كە تەننەت لە راستە ھىلى موبەزەلى جىھانى بوونەوئى سەرمایەدا توانستى ئەوھيان نىە كە بىن بە شانۆيەكى ملەكەج و دەستەمۆ و كەويكرائ.

ئەگەر رۆيمەكەنى ھونەر خۆيان لە رىگەى زمانىكى پوخت و تۆكمەو لەگەل رووداو و واقع و دۆخى بەردەميان بەشپۆيەكى ديالىكتىكى، واتە لە رىگەى نەفى ديارىكرائ و دىتېرمينىستىيەو دەرگىر نەكەن و نەكەنە پتوهندىيەو ھەمىسان و بە بەردەوامى ھەر ئەو رۆيمانە دەبن كە لە دوايىن فېرژىتەكان و لە چوارچىوئەى خوسوسى سازى(تايەتەى كردنەو) دامالين و سېرنەوئەى خەك لە ھونەر و ھونەر بەسەرماندا دەسەپتەنەو. كۆمەلەك نوسخەى سەقەت و نوقسان لە بازەنى ئالەبار و چەوتى بەرھەمھېتان و بەرھەمھېتانەو كە دەرەنجامەكەى ھىچ نىە جگە سروشتى كردنەوئەى دۆخى كۆمەلەيەتى ھونەرى ئەمۆ وەك يەكەك لە گرنكترين ئايدىلۆژياكانى نيۆليبرالىزم و نۆكەرەكانى. كەواتە شانۆى كوردى دەبىت فېر بىت كە تراژىديا مېژوويەكان و كۆمىدياي ھەنووكەيى زمانى كوردى بە زمانى كوردى بگىرپتەو و وابكات شانۆى كوردى بەزمانى كوردى بدوئە. واتە بەرھەمھېتان و بەرھەمھېتانەوئەى شانۆى زمانى كوردى نەك تەكنىكىكى ئايدىلۆژىكى وەك شانۆى زمان جەستە.

وەك كۆمەلەگادا ديار دەكەون و مسۆگەر دەبن. واتە شانۆى كوردىش دياردەيەكى كۆمەلەيەتى/سياسىيە. بەم پېتە، ئايدياي شانۆى كوردى وەك يەكەك لە فۆرمە پاژەكەيەكانى شانۆ وەك دياردەيەكى گشتى و يونيفىرسال لەم چەند سالەدا لەھەولەيكى بەردەوام و بىچاندايە بۆ دابىنكردن و دەستوپاكردنى زمانىكى شياو بۆ ئاخاوتن و پتوهندى گرتنى سووژە و ئەكتەرەكان لەگەل يەكتر و لىرەو دزەكردن بۆ ئاوارۆج و وىژدانى بىنەران. بەلام مسۆگەر كردنى ئەم ئەرکە پېش ھەمووشىك و پېشەخت خاوەن دەيان گرتى رىشەيى و بنچىنەيە لە خالى دەسپىكدا، واتە نووسىن يان دوان بەم زمانە، تەخت نەبوون و ناھەموارى ناوھەكى و نادىالىكتىكى زمانى كوردى خۆى لە خۆيدا ئەم ئەرکە قورس و گران دەكاتەو. سووژەكان(شانۆنووسان) بەپەلەى يەكەم و لە ئاستى گشتىدا پتوهندىيان بە زمانى كوردىيەو پتوهندىيەكى زەحمەت و ئەستەمە. چونكە زمان خالى دابرا ئە لە ئارخەدا. كەواتە زانىنى زمانى كوردى پېشەمرجى سەرەكى و بنەرتى رۆشتە بۆ ئاوارچىھانى شانۆ بەگشتى و شانۆى كوردى بەتايەتەى.

بە گوتەيەكى دى، ئەم لاوازی و نەزۆكەيەى شانۆى كوردى زىاد لەوئەى پتوهندى بە پانتاي شانۆ وەك ھونەرىكى دەولەتى و توخمە جەوھەرىەكانىيەو ھەبىت پتر لەگەل ئايدياي زمان لە پتوهندىيە، زمانىك كە لە دۆزەخى رەنجەكانىدا تەنبا لە ھەولەى پاكبەوئەو و خەملاندنى خۆيدا بوو و لەم پاكبەوئەو و رووتبەوئەو پېرۆزەشدا سووژەيەكى گەلەك ناسياسى/پۆست سياسى بەردەكەوت يان بە مانايەكى دىكە سووژەيەكى ئەتۆمىزە و بەستو بەرھەم دەھىتەت كە ئەم سووژە (نووسەر، ئەكتەر و

وەك چۆن مۆرفىيەكان و مۆلۆى و مالۆنەكانى بېكىت نەيانتوانى رىگەى لىگرن لەسەر خۆى نەدوئەت كەواتە شانۆى كوردى و پەيوەندىيە نادىالىكتىكەى لەگەل زماندا چ بەپىتى دىتېرميناتە ناوھەكەيەكانى و چ لە پتوهندىيە دوو لایەنەكەى خۆيدا لەھەمبەر جىھانى دەرەكەى نايىت بە قىل و مەكرى چەپاندن و دەمكوت كردنىك كە سەرچاوەكەى دەگەرپتەو بۆ رىزگرتن لە كۆى ھەولەى پېشەيان رىگريمان لىبكات نەتوانن باسى ئەو بەكەين كە شانۆى كوردى ھىچكات شىتىكى ئەوتۆى سەبارەت بە خۆى ئەوتو، واتە قسەكردن و دوان(نووسىن)دەربارەى خۆى. ئەمە ئەك بىدەنگى نىە بە دىوھ بىكىتەيەكەيدا بەلگەو جۆرىك لاوازی و نەزۆكەيە بۆ رووبەرۆو بوونەو لەگەل سەرجمەى ئاكوۆى و بارادۆكسە ناوھەكى و دەرەكەيەكانى شانۆى كوردى لەخۆيدا.

شانۆ، ئايديايەكى كۆلىكتىفە وەك چۆن زمان ئايديايەكى كۆلىكتىفە. بەرەكە كەوتى ئەم دوو ئايديايە لەباشترين حالەتيدا بەرھەمھېتان و ئافراندى سىتەيچ يان شوئنگەيەكى ھاوبەش و كۆلىكتىفە بۆ بەرەكە كەوتن و پىكدادانى سووژەكان و لە خراپترين حالەتيدا سەقەت بوون و نوقسان كردنى ئەم دوو ئايديايە پىكەو و شىتواندى كۆى رەھەند و دىتېرميناتەكانىيەتى. ھۆلى شانۆ لەخۆيدا خالى پىكدادان و پانتاي دەرەكەوتن و دەرخستنى بارادۆكس، ئاكوۆى و قەيرانى دوو قۆلى سووژەى شانۆ و سووژەى زمانە. لە پتوهندى و كارلىكى بەرامبەرى ئەم دوو سووژە / ئايديادايە كە كەشى جەمەى، كۆى و رووبەرۆو بوونەوئەى بەرامبەر و ديالىكتىكى بەرھەم دىت و ھەر لەم پىكدادانەدايە پتوهندى و جۆش خواردنى ئايدياي زمان و ئايدياي شانۆ لە بازەنەكى ھەراو و بەرفراوانى

هنرمندان به قضاوت خویش بنشینند

بازیگری، در گفتگو با خسرو شهراز

حس لازم را دارد کافی نیست. او باید چنین احساسی را در عمل نشان دهد و کاری کند که مخاطب حس او را لمس کند. باید به معنای واقعی کلمه، بازی کند و به حس خود، جنبه‌ی دیداری بدهد و به مخاطب نشان دهد. بدون شک دنیای بازیگری و زندگی کردن در این وادی بسیار دشوار است و بحث در خصوص ابعاد مختلف آن به درازا می‌کشد.

سوال: حضرتعالی سطح بازی بازیگران تئاتر کوردی را در مقایسه با تئاتر کشور چطور ارزیابی می‌کنید؟

باید پذیرفت که جمعیت کثیری از هنرمندان به ویژه بازیگرانی که در تهران فعالیت می‌کنند به دلایل مختلفی از دیار خود کوچ کرده‌اند و امروزه به طور چشمگیری در عرصه‌ی تئاتر و بازیگری می‌درخشند. پس می‌شود گفت که آری فاصله‌ای را می‌توان احساس کرد. شاید امکانات مناسب بتواند این فاصله را کم و حذف کند. کار و تمرین و اجرای مستمر در طول سال، انگیزه بسیار خوبی است برای سرعت گرفتن و تاختن به سوی این عدم فاصله. لحظه به لحظه بازیگر باید راز هر لحظه از نمایش را کشف کند و بیان هر گفتاری را روی صحنه، لحظه‌ای ماندگار بسازد. خوشحالم که در این جشنواره بازیگرانی را مشاهده کردم که قدرت و توانایی این مهم را دارند.

سوال: به نظر شما، مؤلفه‌های تئاتر کوردی کدامند و بر اساس تعریف خود از تئاتر کوردی در کارهای نمایش داده شده در این جشنواره، این مؤلفه‌ها را دیده‌اید؟

زبان و ادبیات کوردستان که ریشه در فرهنگ این دیار دارد و نقش بسزایی در هویت این قوم بزرگ دارد عنصری است که می‌توان به عنوان مؤلفه از آن یاد کرد. عنصری که بدون داشتن آن نمی‌توانیم چیزی را تجزیه و تحلیل کنیم. بدون شک نقش بزرگان و فرهیختگان عرصه‌ی تئاتر در باورکردن این عنصر ارزشمند ستودنی است و تأثیر آن را می‌توان در اکثر کارهای ارائه شده به خوبی مشاهده کرد.

سوال: با توجه به حضور و فعالیت هنری و بازیگری در دو شهر کرمانشاه و تهران آیا شیوه کار و فعالیت شما در این دو شهر با هم تفاوت خاصی دارد؟

آری. بدون شک شیوه کار و فعالیت تفاوت‌های دارد و وجود این تفاوت‌ها منطقی است. من اساساً مجال کار در شهرستان را تا یک حدی می‌بینم. هر بازیگری نقطه‌ای اوجی دارد و بعد از این که به نقطه‌ای اوج رسیده به عقیده‌ی من باید پرواز کند به جاهای دیگر. زیبایی‌های دیگری را ببیند. متأسفانه من خیلی دیر به تهران رفتم، من به عنوان کارشناس وزارت نیرو در بخش آب و همزمان در رادیو، تلویزیون و تئاتر نیز فعالیت می‌کردم. همین امورات دست و پای من را بسته بود. بعد از این که بازنشسته شدم با خیال راحت به تهران رفتم. تهران به عقیده‌ی من زیباترین جاست برای کسی که اهل کار باشد به شرطی که توانایی لازم را هم داشته باشد. بدون شک دیدن کارهای دیگران، کارهای بهتر، به روز شدن، دیدن کارهای خارجی می‌تواند در بهبود وضعیت هر هنرمند تأثیر داشته باشد. صادقانه می‌گویم کار هنری در پایتخت تئاتر ایران، سخت و دشوار است. از خوبی‌های تهران برای من آشنایی با اندیشمندان حوزه‌ی تئاتر بود، آشنایی با کارگردانان خوب، آشنایی با نویسندگان مطرح و طراز اول تئاتر کشور. این اتفاقات خوب باعث رشد و ارتقا می‌شود. ■

سوال: با توجه به این که شهراز، در حوزه‌ی بازیگری حضور پررنگ‌تری دارد اگر موافق باشید با بررسی سطح بازیگری کارهای ارائه شده و به طور کلی در حوزه تئاتر کردی آغاز کنیم.

باور کنید برایم سخت و دشوار است بخواهم در مقام یک بازیگر از سطح و سنجش بازیگران این جشنواره سخن به زبان آورم. در دنیای بازیگری نمی‌توان بازیگری را خوب یا بد نامید. همیشه معتقدم هر گلی رنگ و بوی خویش را دارد و بدون شک گل‌های خوش رنگ و بو هواخواه بیشتر دارند. تنها می‌توانم نکته‌ای مهم در خصوص بازیگری بگویم این است که هنرمندان این وادی خود به قضاوت خویش بنشینند. بازی و بازیگر از ارکان نمایشند و قصه، مکمل این گونه‌ی ادبی و هنری است. هرگاه مخاطب با چشمان بسته سخنان بازیگری را گوش کند و چیزی از بازی و دیدن دستگیرش نشود، بدانید نمایش اتفاق نیافتاده و نشان دادن بازی‌هایی که بازیگران برای آن تلاش نموده‌اند، بی‌فایده مانده است.

به طور کلی تمامی رفتار و گفتاری که باور پذیر نیستند و مخاطب احساس می‌کند به مرحله‌ی دیدن نمی‌رسد نمی‌تواند نمایش باشد. هر عمل و عکس‌العملی در صحنه باید باورپذیر باشد. الزامی است که برای آماده‌سازی بدن به طور مشخص و هدفمند آموزش ببینیم. ما بازیگرها زمان زیادی به تحلیل متن نمایش، حفظ کردن گفتارها و شخصیت‌پردازی اختصاص می‌دهیم و از کار روی حرکات، بدن، بیان، رفتار و تصویرهایی که می‌توان با بدن خود روی صحنه بسازیم غافل می‌مانیم و همین امر باعث می‌شود برخی از عوامل اجرایی، کارایی خود را در اجرا از دست دهند. بازیگر هر چقدر نسبت به خود شناخت عمیق‌تر داشته باشد، می‌تواند از امکانات وجودی‌اش بیشترین بهره را ببرد. چنین بازیگری، می‌تواند دارای صدای محکم و رسا، بیان خوب، ضرب‌آهنگ مناسب، بدن آماده و فعال و همچنین قدرت تمرکز بالا باشد. این که فقط خود بازیگر احساس کند به نقش مورد نظر رسیده و

مەردوم وە تێناتری کوردی خەیلی ئیستیقبال کەن

هه‌ستۆم مەتن ئی تێناترەیلە وە کوردی کار کەن نووسانی چ کەسەیلێکە، نایا وە کوردی نووسانە یا تەرجومە بێنە؟

کەمتر مەتن نمایشی وە زوان کوردی تەولید بی، ئەمما نووسەرەیلێک هەن کە خوشبەختانە بەها دانەسە زوان کوردی و وە ئی زوانە مەتن نووسانە، تونیم ئەرا نمونە بەحس هەواس پلۆک وە سیافی بکەیم کە وە زوان کوردی نمایشنامە نووسانە.

هه‌ستۆم بێشتر وە ئی مەناتقەیی بەحسمان کرد تێناتر وە زوان کوردی ئیجرا بوود؟

کاری نمایش کەمتر وە زوان کوردی ئیجرا بوود و دەلیل ئەسلیش بۆ زوان هەلۆگەرێد. چون خەیلی مەردوم وە تێناتر کوردی ئیستیقبال کەن و هەر مەوقع تێناتر کوردی ئیجرا کەیم، سالیۆنەیل پر بوودە مەردوم. ■

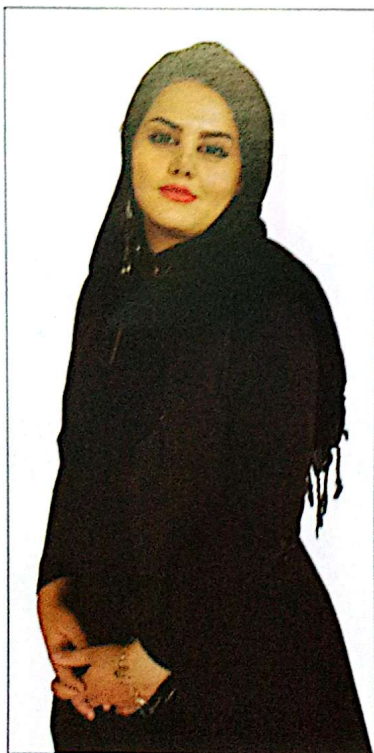
هه‌ستۆم چرێکە یاران هه‌ستۆمێن کاریگ بوو وە ناو فستیوالێ ئەمسال، بێشتر وە ی جەشوارە شرکەت داشتن؟

فرە خوشحالم کە توانسم وە کاریگ کوردی و نایینی وە زوان دالگی وە ی فستیوالە شرکەت داشتووم ئەوەلین دەفمە کە شرکەت کەم و ئەوەلین کار کوردییە کە کارگەردانی کەم.

هه‌ستۆم تێناتر کوردی وە ناو کرماشان تەواوەیل کەلهوور زوان لە چ سەتحتیک کوردارە؟

ناو ئی چەن سال ئەخیرە چەن گله جوانی خوشفکر و وەفادار بە زوانی کوردی پەیدا کە نمایش کوردی کار کەن، ئەمما تر وە ئووە پیشکسەتەیلێ شانووین ئی بێنە ئەز جوملە: ناغای سیافی، سەدی، پلۆک کە تێناتر کوردی کار کردنە. وە ناو ئی چەن سال ئەخیرە مەسئولین وە زنده کردنی زوان کوردی تەلاشگەر بێنە.

ئەوەلین بارە وەردی ئی جەشوارە ئاشنا بێمە

زەمینە فەعالیت دیرن. **هه‌ستۆم** دە زەمینەیی نمایشنامەنویسی کوردی چ کارەیلێک کردنە وە بە چ شکلی ئیجرا بێنە؟

قەبلەن وە ی مەقوله فرە تەوہ جوو نەکردنە، وەلی خوشبەختانە ئەلان فرەیه کەسەیل لە ناو کارەیلان لە فەرھەنگ و زوان کوردی ئیستیفا دە کەن. ناغای عزت ناغایی وە ئی زەمینە فرە خاس کار کردی و کارەیلی مەورد ئیستیقبال قەرار گرتیە.

هه‌ستۆم دە زەمینە ئیجرای عومومی وە زوان کوردی شەرایت وە چ شکلیکە؟

ئیتفاقەن کارەیلێ کە وە زوان کوردی ئیجرا بوود خەیلی مەردوم لی ئیستیقبال کەن و وە نەزەر مەن دەلیلی یەسە کە مەردوم خەیلی وە ی کارەیلە کە وە ناو فەرھەنگ و زوان خۆیانە ئیجساس شیرین دیرن. ■

هه‌ستۆم لە کە یەو جەشوارە تێناتری کوردی شناسن؟

م خۆم ئەوەلین بارە وەردی ئی جەشوارە ئاشنا بێمە و شرکەت کردمە. وە سال ۸۶ وە کار تێناتر کەم، وەلی دو سالە وە سوورەت جدی کارگەردانی کەم، بێشتر وە مەقام بازیگەر فەعالیت داشتیم.

هه‌ستۆم وە ناو مەنتەقەیی ئیلام چشتی وە ناو تێناتر کوردی و جووود دیرن؟

بەلێ، تێناتر کوردی وە ناو مەنتەقە ئیلام خەیلی وەقتە شروو بێیە و کارگەردانی وە کار تێناتر کوردی مەشغولن. وە کوو مسال ناغای سەید خەلیل خەیرولاهی سال ۸۵ وە جەشوارە ی تێناتر کوردی شرکەت داشتو وە خەیلی کاری مەفەق بی. وە ناو جەشوارە ۵ گله مەقام هاوردوو. علی شوعایی هەم گاهی وەقتەیل کارەیل کوردی داشتوو... خولاسە فرە کەسەیل هەسن کە لە ی

شيعرى شانۇيى

ئەلى سۈھرالى

دەگرېت و دېالوگە كەشى بە شىۋە يەكى گىشتى پاپەندى ئاۋازدانان ناپېت.

بە پىشتەستىن بەۋ باسەى سەرەۋە دەتۈنلەن توخۇم بىنەما سەرەتايەكانى شىعەرى شانۇيى لە ئەدەبى كوردىدا بەم شىۋە يە دەستەبەر بگەين:

لە بىرۋاۋەرى ئايىنىدا: "سروودە ئايىنىيە كۈنەكانى كورد دەقەگەلىكى شىعەرىن و لىۋانلىتون لە گفتۇگۇ و دەمەتەقنى، كە دەكرى بە بىنچىنەكە دابىرىن بۇ سەرەلدانى شىعەرى شانۇيى كوردى.

لە ئەدەبى فۇلكلۇرىدا: ئەدەبى فۇلكلۇرى كوردى رەنگدانەۋەى بارودۇخى كۆمەلەيەتىۋ ئابۋورى و كلتورىيەۋ پىۋەندىيەكى پتەۋى بە ژيانى رۇۋانەى كۆمەلى كوردەۋارىيەۋە ھەبۋە. خەلگى كورد گەلەن كارەساتى بە شىعرو گۇرانى گىترۋەتەۋە. زۇرچار كارەسات و شەرو شۇرەكانيان خىستتە چۈرچىۋە شىعەرەۋە لە دىۋەخانەكاندا خوتراۋەتەۋە ۋەك لاۋكە حەيران كە چەندىن بەسەرھات و روۋادۋەلىكى مېژۋوبى و دلدارى تىياندان تۇماركراۋە ۋەك مەم و زىن، خەج و سىامەند، لاۋكى قاغان، لاس و خەزال، دەرۋىش عەبدى، گەنجخەلىل، ۋىتەى ئەۋ بابەتەن كە زۇريان بەدەم ئاۋاز و مۇسقاۋە گوتراۋە.

لە شىعەرى كلاسكى كوردىدا: شىعەرى كلاسكى كوردى تەزىيە لە دەمەتەقەى نىۋان شاعىرو كەسى دى.

ۋىتم: با لەم دەرو لەم كۆيەدا ئانى سىكونەت كەم / ۋى: عاشق دەبى ھەر دەربەدەر بىن كۆ بە كۆ بىروا / رەقىب دەركە، ئەم بەر دەركە پاكە پىس ئەكا فەرەۋى: / كە بەم قاپىيە لام سەگىكى ۋايە، بۇ بىروا (مەخۇى)

ھەرۋەدا داستانە شىعەرىيەكەى "مەم و زىن"ى خانى، نىۋونەيەكى ھەرەمەزنى ئەم بابەتەيە.

لە چىرۋەكە شىعەرى كوردىدا: چىرۋەك شىعەر ئەۋەيە كە "شىعەرىك چىرۋەك بگىترەتەۋە مەبەستى ئاشكراى شىعەرەكە گىترانەۋەى چىرۋەك بىتە ھەندى لايان

لە شىعەرىك كە لەسەر بىنەرتى توخۇمە درامىيەكان ۋەكسو روۋادۋە دېالوگ و كەسايەتى و كات و شۋىن دارىۋرەبىت؛ بە مەرجىك كەسايەتى شاعىرەكەى تىدا دەرنەكەۋىت و لە زارى كەسايەتەيەكانەۋە ھەلۋىست و بۇچۈنەكانى خۇى ديارى بىكات، بۇيە دەتۈنلەن بلىين شىعەرى شانۇيى يەكەمجار شىعەرە ئىنجا شانۇ. لە بەرامبەر "شانۇى شىعەرى" بە ۋەسى كامەران سوبحان "ئەۋ شانۇگەرىيە دەگرېتەۋە كە بە شىعەر نووسراۋە بۇ نۋاندىن لەسەر تەختەى شانۇ". خالىكى دىكەى جىۋازىش ئەۋەيە شىعەرى شانۇيى بۇ گۇرانى گوتن نامادە دەكرى و شىعەرەكە ئاۋازى بۇ دادەنرېت. بەلام مەرج نىيە شانۇى شىعەرى بە گۇرانى بگوتىرەتەۋە. ھەرۋەدا ۋەكسو شىعەرىش بە خوتىندەۋەيەكى ئاسايى پىشكەش ناكىرت، بەلكو ئىلقا دەكرىت، ئىلقايەكى شانۇيەنە.

فۇرمى شىعەرى شانۇيى بە گىشتى خۇى لە دوو شىۋەى سەرەكىدا دۇزىۋەتەۋە كە برىتىن لە (ئۇپىرا و ئۇپەرىت). ئۇپىرا يەكىك لە ھونەرە قورسەكانى شانۇى گۇرانى ئامىزە چۈنكە جىا لە دەقى شىعەرى، پىۋىستى بە تۋاناي بەرز ھەيە بۇ گۇرانى گوتن و مۇسقا و سەما، ھەمۋە ئەمانەش پىۋىستىن بە مەشق و راھىتەنى زۇر ھەيە. ئۇپەرىت ۋەكسو شىۋەيەك لە شىۋە پىشكەۋتەۋەكانى ئۇپىرايە كە چەن بەشىكى دىالوگى ھەيە بۇ ئاۋاز دانان. دىچەنان قەساب حەسەن دەلېت ئۇپەرىت برىتيە لە "جۇرىك گۇرانى مىللى كە پاپەندى ئەۋ ياسا و رېسا تۈندە ناپېت كە لە ئۇپىرا دەبىينىن، ھەرۋەدا لە چەن دىالوگىكى ئاخافتن پىك دېت كە ھەلۋىستىكى درامى دەخاتە روو، خۇشى و شادى تىدايە و ھەندىك پارچە گۇرانى لە خۇ گرتۋە كە ئاۋازەكەى سووك و سادەيە و جەماۋەر بە ئاسانى دەتۈن بىلەنەۋە". ھەندىكىش لە روانگەى شانۇيەۋە پىناسەيان بۇ كوردۋە. دىمەمەد ئەتۈنچى ئاۋا پىناسەى دەكا: "برىتيە لە شانۇيەكى گۇرانى ئامىزى گىترانەۋەى خۇش و گالەنەمىز، كە نۋاندىن و دىالوگى شانۇيى و سەماكردىن لەخۇ

شىعەرى شانۇيى بەشىكى گرتىك لە ئەدەبى گەلان پىكەۋەنىست و ھەمۋە ئەتەۋەك بە پىتى بارودۇخى گەشەكردىنى ژيانى شارەستلى و رۇشەنپىرى خۇى بايەخى پىداۋە. ئەم بابەتە لە مېژۋوبى ئەدەبى كوردىدا قەۋارەكەكى تايىبەت بە خۇى تۇمار كوردۋەۋە جىتى سەرنجى شاعىران بۋە. كەچى بە شىۋەيەكى گىشتى تا ئىستا لە ئەدەبى كوردىدا لىكۋىتەۋەيەكى تايىبەت و گىشتىگىرو سەرىخۇى لە سەر ئەكرۋەۋە نەخراۋەتە دوۋتۋى لىكۋىتەۋەيەكى زانستى تا رەھەندۋە بىنەما ۋەكەكانى شىبىكرتەۋە. شىعەرى شانۇيى ۋەكسو زاراۋەكە راستەۋخۇ لە زاراۋەى ئىنگلىزى (dramatic poetry) ۋەۋە ھاتۋە. ۋشەى دراماش لە "كارى" بۇنانى "druo" كە ۋاتاكەى (كار دەكات يا خۇد دەجوۋلېت) ھاتۋە.

لە روۋى زمانەۋانىيەۋە زاراۋەى شىعەرى شانۇيى لە ۋشەى "شىعەر" و ۋشەى دارىۋراى "شانۇيى" پىكەدېت و كۈنترىن و يەكەمىن فۇرمى دەبرېنە، كە مرۇف پىتى ئاشنا بۋەۋە لە بۆتەى ئەۋ ھونەرەدا گۇزارىشتى لە ئەزمۋونى ژيانى خۇى، لە خەزۋ وىست و خوليا و خەيال و ئارەۋۋەكانى كوردۋەۋە خەمۋە پەزارەۋە كەيف و خۇشەيەكانى دەرۋونى خۇى و كىشەكانى بىن دەبرېۋە. لە كۈنەۋەش مرۇف، ۋەك ئەحمەد سالار دەلېت "پىش لە بەخشانىش شىعەرى" دەبرېۋە و شىعەر بە درىۋابى مېژۋو ئەركى گەياندنى مەبەستى ئايىنى، كۆمەلەيەتى، سىاسى و ئابۋورى... بۋە. ۋشەى "شانۇيى" ىش ئاۋەلناۋى "سىبە". شىعەرى شانۇيى دارىۋىتىكى ئەدەبىيە لە شىۋەى درامدا، بەۋ مەبەستەى لەسەر تەختەى شانۇ نىمايش بگىرت. بەم پىتە شىعەرى شانۇيى دوو ھونەرى ئەدەبى لە بۆتەيەكدا كۇ كوردەتەۋە.

زاراۋەى شىعەرى شانۇيى لە روۋى دەقەۋە ھەمۋە ھونەرەكانى شىعەر لە خۇدەگرېت و قۇناغەكانى پىشكەۋتەى چىر دەكاتەۋەۋە لە ھەمانكاتىشدا لە روۋى نۋاندىنەۋە شانۇيە. شىعەرى شانۇيى برىتيە

اقتباس نمایشی؛

ظرفیتی پیش روی تئاتر کوردی

کریم خاوری

غیر از محتوای اصلی داستان می‌پردازد و در روش «قیاسی» آنچه که تبدیل به نمایش می‌شود، شباهت زیادی به اصل داستان ندارد. در نوشتن نمایش اقتباسی با هر روشی باید تمام عناصر صحنه تئاتر را در نظر گرفت. یعنی باید از تمام امکانات و ظرفیت‌های تئاتری بهره جست تا نمایش نامی اقتباسی مناسبی نوشت.

با توجه به این که یکی از مشکلات عمده‌ی تئاتر کوردی کمبود متون نمایشی می‌باشد، داستان‌های موجود در جهان و ادبیات کوردی، اشعار، بیت‌ها، قصه‌ها، اساطیر و افسانه‌های کهن کوردی منابع اطلاعاتی مفیدی برای اقتباس نمایش‌نامه در حوزه‌ی تولید متون نمایشی به زبان کوردی به شمار می‌آیند. در این زمینه می‌توان به اقتباس‌های موفق مانند "دختر زنبیل فروش" و "خه ج و سیامه‌ند" از دکتر قطب الدین صادقی؛ "مه م و زین مناف ایران پناه؛" لاس و خه‌زال؛ "خه‌ج و سیامه‌ند"؛ "مهم و زین"؛ "سیده‌وان" و "مهر و وفا" علیرضا اسماعیلی؛ "سه‌مای په‌بووله بال شینه‌کان" عبید رستمی؛ "نانتی‌گونه و گیلگمش" رحیم عبدالرحیم‌زاده؛ "تواره‌یه‌ک بو پیانو کوشتن" مهدی مرادی؛ "برایم‌وک" جمیل مفاخری و... اشاره کرد.

در یونان باستان نمایش با اقتباس نمایش‌نامه‌نویسان بزرگی چون «سوفوکل»، «اشیل» و «اورپید» از حماسه‌های «هومر» شکل گرفت. بنابراین می‌توان اسطوره‌ها را از منابع بسیار ارزشمند ادبی برای تولید متون نمایش به شمار آورد. چنان که ارسطو «اسطوره» را اولین عنصر از عناصر شش‌گانه درام معرفی می‌کند. ارسطو می‌گوید: "مبدأ و روح تراژدی" افسانه و داستان است... همانطور که درام ارسطویی بر مبنای مقدمه‌چینی، گره‌افکنی، اوج، گره‌گشایی و فرود استوار است، نمایش نیز باید اول، وسط و آخر داشته باشد. گرچه می‌توان از تکنیک فلاش‌بک استفاده کرد، اما باید در نظر داشت که استفاده از این تکنیک باعث ایجاد ابهام در روند نمایش نشود. نویسنده هنگام اقتباس دراماتیک با دو رسانه سروکار دارد: نمایش‌نامه و داستان. هم نمایش و هم داستان شامل طرح، واژه‌ها، تصاویر، فضا و شخصیت هستند؛ اما نمایش با را فراتر می‌گذارد و شامل حرکت و صدا نیز می‌شود. بنابراین تئاتر برای نشان دادن است نه برای گفتن و توضیح دادن.

نمایش‌نامه‌نویس می‌تواند از سه روش «انتقالی»، «تفسیری» و یا «قیاسی» در نوشتن نمایش اقتباسی بهره بگیرد. در روش «انتقالی» نمایش‌نامه‌نویس به فرم و محتوای داستان کاملاً وفادار می‌ماند و آن را عیناً به نمایش تبدیل می‌کند. در روش «تفسیری» اقتباس‌کننده با حفظ جنبه‌های بسیاری از داستان، به دیدگاه تازه‌ای از فرم و محتوا

وایه که دانانی چیرۆك به شێعر له پێشدا له مه‌یدانی شه‌رو شۆرشه‌وه ده‌ستی پێکردوه‌و پاشان شێوه‌ی دلداریشی داگیر کردوه‌و له‌وێشه‌وه گۆراوه‌ی بۆ ده‌ربڕینی هه‌ستی نه‌توا‌یه‌تی و که‌م و کورپه‌یه‌کانی دیکه‌ی ناو کۆمه‌ل. ئه‌و چیرۆکه‌شێعریانه‌ گه‌لێک لایه‌نی کۆمه‌لایه‌تی و کولتوری و ه‌زری کۆمه‌لگا ده‌پێکن. له‌ هه‌مان کاتیشدا دیارده‌ و بنه‌ماکانی شێعری شانۆیی وه‌کن "دیالۆگ - که‌سایه‌تی - روودا - کات - شوین و..." له‌ خۆ ده‌گرن. زۆر جاریش ئه‌و چیرۆکه‌شێعریانه‌ له‌ زاری گیانه‌وه‌ر و نازه‌له‌وه‌ داڕێژراوه‌. بۆ نمونه‌ی چیرۆکه‌شێعری ده‌توانین ناما‌زه به‌ به‌یته‌کانی شێخی سه‌نعان و به‌ره‌مه‌ی به‌ناوبانگی مه‌لای باتی "به‌یتی زه‌نبیل فرۆش" بده‌ین.

له‌ شێعری ده‌مه‌ته‌قیدا: ئه‌م شێوه‌ شێعره‌ گه‌لێک له‌ شێعری شانۆیی نزیک ده‌بێته‌وه‌و به‌ "شێعری ده‌مه‌ته‌قی" ناو‌نراوه‌و شاعیر بێرۆکه‌که‌ی له‌ بۆته‌ی دیالۆگیکدا داده‌ڕێژێت که‌ له‌ نیوان دوو که‌س یاخود زیاتر ئه‌نجام ده‌درێت. بۆ نمونه‌ بێکه‌سی شاعیر له‌ دوو‌تۆپی ده‌قیکی پرسیار و وه‌لامدا بیرێکی نه‌ته‌وه‌یی ده‌رده‌برێ:

تۆچیت؟ من کوردم نه‌ته‌وه‌ی گوردم
خۆ ترسێک نیت؟ حاشا نه‌به‌ردم
چی تۆی له‌ ناو برد؟ دوو‌دلی و نیفاق
چۆن رزگار ئه‌بی؟ هه‌ر به‌ ئیتیفاق
بلێ چیت ئه‌وێ؟ به‌رزی وه‌ته‌نم
به‌ خۆرایێ نا به‌ گیان و ته‌نم

(بێکه‌س)

له‌ کۆتایی ئه‌م باسه‌دا به‌ پێوستی ئه‌زانم به‌شێ له‌و به‌ره‌مه‌مانه‌ی که‌ وه‌ک شێعری شانۆیی یان ئۆپه‌ریت ده‌ناسرێ ب‌خه‌مه به‌رچاو:

1. ئینتیپاه نووسراوه‌ی شیخ نووری شیخ سالج. (ئۆپه‌ریت)
2. گۆلی خوت‌ئاوی نووسراوه‌ی مامۆستا گۆران. (ئۆپه‌ریت)
3. مو‌حاکمه‌ی مام چه‌وه‌نده‌ر نووسراوه‌ی مامۆستا گۆران. (شێعری شانۆیی)
4. ئه‌نجامی ئه‌ژده‌هاک نووسراوه‌ی مامۆستا گۆران. (ئۆپه‌ریت) (ئۆپه‌را)
5. دل‌داری کورپه‌شوان نووسراوه‌ی کامه‌ران موکری. (ئۆپه‌ریت)
6. ئه‌نجامی یاران نووسراوه‌ی مامۆستا گۆران. (ئۆپه‌ریت)
7. نه‌سرین ده‌میکه‌ داخ‌ت له‌ دل‌مه نووسراوه‌ی بێکه‌س. (ئۆپه‌ریت)
8. دا‌یک، شیخ نووری شیخ سالج. (شێعری شانۆیی)

■ (شێعری شانۆیی)

کارلو گولدونی؛ خدمت یا خیانت؟

حمید مرادویسی

وقتی "کارلو گولدونی" برای نخستین بار سنت نمایشی "کمدیای دل آرته" را مکتوب کرد، پس و پیش از آنکه مورد لطف و تقدیر قرار گیرد با لعن و نفرین عاشقان سینه چاک و کمدیای دل آرته قرار گرفت و او را خائن به این سنت نمایشی دانستند. چرا که معتقد بودند با مکتوب شدن کمدیای دل آرته، روح و ذات آن، که همانا بداهه پردازانه بودن آن است از میان رفته. در مقابل گولدونی پاسخی در آستین دارد که هرچند در آن دوره مخالفان آن را نپذیرفتند ولی امروز ما را تا حد زیادی قانع می کند. گولدونی براین اعتقاد بود که بداهه پردازانه بودن، اگر در ابتدا مبنا و ذات کمدیای دل آرته بود، بعدتر به تکنیکی صرف مبدل شده است. به بیانی دیگر: بازیگر کمدیای دل آرته همواره مسلح به معدودی حاضر جوابی و جک است، که بسته به شرایط اجراء از آن ها بهره می گیرد. اتکا به تیپ سازی و حضور سنخ های اجتماعی ثابت به عنوان خصلت دیگر کمدیای دل آرته، دلیل دیگری است تا پاسخ گولدونی ما را اقناع کند.

کارلو گولدونی به عنوان اصلاح گر نمایش ایتالیایی، با وارد کردن عناصر طبیعت گرا به کمدیای دل آرته، باب تازه ای را در این سنت نمایشی گشود. گولدونی پیرنگ و شخصیت های نمایشنامه های خود را از مشاهدات زندگی واقعی بر می گرفت. چرا که کمدیای دل آرته در زمان او و حتی کمی پیشتر از نمایشی خلاق و متکی به بداهه، تبدیل به نمایشی شده بود که صرفا از فرمولی بی رمل و نحیف بهره می برد و به طور ناامید کننده ای به صورت میان پرده ای لوده بازمانده بود.

میان پرده هایی که برای مانی خود دست به دامان گفتارهای رکیک و شوخی های اروتیک شده بود. کارلو گولدونی با خلق نوع جدیدی از کمدی با عنوان کمدی شخصیت (بر خلاف کمدیای دل آرته که در آن عمل و حرکت بر شخصیت ارجح بود) احیاگر راستین سنتی بود در حال احتضار. ■

له کۆمیدیای ئیتالیایی تا تراژیدی کوردی

رهیم عبدولرهمیمزاده

وهك سووننه ئێكی زیندوو له شانۆی ئهرووپایی سهیر دهگهڕێ و کاتێک دههێنه ئێکی کورد دهچێته سۆراخی ئهم شۆوازه ههچ کات ناتوانی بچێته بنچ و بناوانی ئهڕێتیکی زیندوویی رۆژنواوی و پرسیار ئهممهیه روکنه ددین گوین چ خۆپندنه وهیه کی رۆژهلاتی و تهناوته کوردانهی بۆ ئهم نهڕیته ههبووه؟ پرسیارێک که ئیجرا ناتوانی وهلامان بداته وه تهناوته ئهگهر ئهم پرسیارهش له بیر بهرینه وه ئهم پرسیاره دیته گۆڕێ که پێداویستییهکانی دووباره کردنه وهی کۆمیدیا دیلارته له کهشی ئهمروێ باکووری کوردستان کامانه؟ و ئهگهر تهناوته له کۆل ئهم پرسیارهش بینه وه دهیی بهرسین ئایا گوین توانیوه ئیجرایهکی درووست له کۆمیدیا دیلارته دهربخا؟

ههرحهه ئیجرای گوین و گروپی شهروانی ئامهه ئیجرایهکی پڕۆفیشنال بوو و توانی پێوهندییهکی باش لهگهڵ بهردهنگ بهگهڕ و به تابهته له باری دیکۆر و جل و بهرگ زۆر سههرکهوتوو بوو بهلام به تهواوی نهیتوانیوو دهرخهڕی توانستهکانی کۆمیدیا دیلارته بێ که سههرهگیرتی ئهم کهممهیه سیانه زۆروێژی کارهکه به گهڕ وینه بوون، کهم کهک وهگهڕێ له ئاکروباسی، کهم کهک وهگهڕێ له ئیمپرویزاسیون یان "بداهه" و... بوو که ههموو ئهم خالانه به پێچهوانه ی کۆمیدیا دیلارتهی راستهقییهی ئهرووپایی و شایهه بهشیکی زۆری پهیوهندی گرتنی بیهه جیا له کهشی کۆمیک و پڕ جوولهی کۆمیدیا دیلارته بهگهڕته وه بۆ نامۆبوونیان بهم جوړه کاره و بهم جوړه شۆوازه بهلام ناگهڕێ له ههمان کاتدا دهسهخۆشی له ئیئرزی زۆری دهوهرگیرهکان و توانسته جیا جیاکانیان نه کهین و هاتنی گروپیک له ئامهه خۆی له خۆیدا دهلاقییهکی نوێیه روو به فیستیفالی شانۆی کوردی که زۆر پیرۆزه و ههر لێره وه بهخێرهاتنیان پێ دهلێن سهر سهر و سهر چاڤێ مه. ■

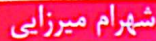
کۆمیدیا دیلارته په کێک لهو شۆوازه شانۆییانهیه که بووه هۆی بووژاندنه وهی شانۆی ئهرووپا له سهردهمی ریتیسانس و له دواي سهده تاریکهکانی ناوهراست، ئهم شۆوازه شانۆیییه له سههر پیکهاته ی ههندی یاسای تابهته بونیاد نرابوو، کهسایهتییهکان ههر ههمان کهسایهتی بوون که سههرهگیرتیان نۆکهڕیکی فیله باز و خوین شیرین به ناوی ئارلیکینۆ و پیاویکی دهوله مند و قرنیس به ناوی پانتالونه بوو، ههر وهها تهکنیکهکانی ئهم شانۆیهش ههمان تهکنیک بوون واته کهک وهگهڕێ له ئاکروباسی، کۆمیدیا، ئاواز، جلی رهنگاوهرنگ و...

ئهم شۆوازه شانۆیییه گهڕۆکه له ئیتالیاه سههری ههلا و خێرا له ههموو ئهرووپادا پههری سهنده ههندی نووسهری گههری وهك مولیهری خسته ژێر کاربگهڕی خۆیه وه.

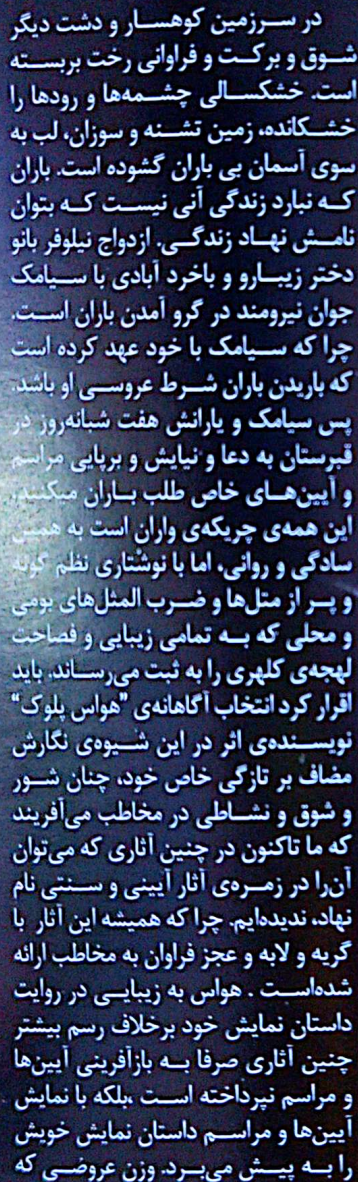
چههده سهده دواتر کارلو گولدونی نووسهری گههری ئیتالی له سههر بنهمای کۆمیدیا دیلارته شانۆنامه ی "نۆکهری دوو نه رباب"ی نووسی که له گهڵ وهفاداری به پیکهاته ی کۆمیدیا دیلارته ههولیدا نوێخوازی لهم بهواره دیتته ئارا، که گههرهترین نووسی دهق بۆ ئهو شۆوازه شانۆیییه بوو، چما کۆمیدیا دیلارته له زاتی خۆیدا خاوهنی دهق نه بوو و زیاتر به پێی بیداهه دههاته پێشی. له سهده ی بیسته میشتا "جیورجیۆ ئیشریلتز" دهههتهری ئیتالیایی "پیکۆلی تیاترۆ" له سههر بنهمای دهقه که ی گۆلدۆنی شانۆیه کی خولقاند که پتر له پهنج سال ئیجرا کراو تا ئیستاش وهک پڕ بینهترین شانۆگهری دنیا دهناست. کهسایهتییهکانی کۆمیدیا دیلارته له دهلقه کهکانی سیرکه وه بهگهڕ تا شانۆنامه ی مۆدێرنی "له چارهروانی گۆدۆ"ی ساموئیل بیکیتا رهنگدانه وه یان بووه و تا ئیستاش دهههتهرانی گههری وهك لۆکۆک و ئاریان میتۆشکین ههر له نهڕیته له پێناو شانۆی مۆدێرندا کهک وهگهڕێ. ئهم پێشهکییه دوور و درێژهه

بۆیه ههتاوه تا بێتم کۆمیدیا دیلارته

نقدی بر نمایش "چریکه‌ی واران"

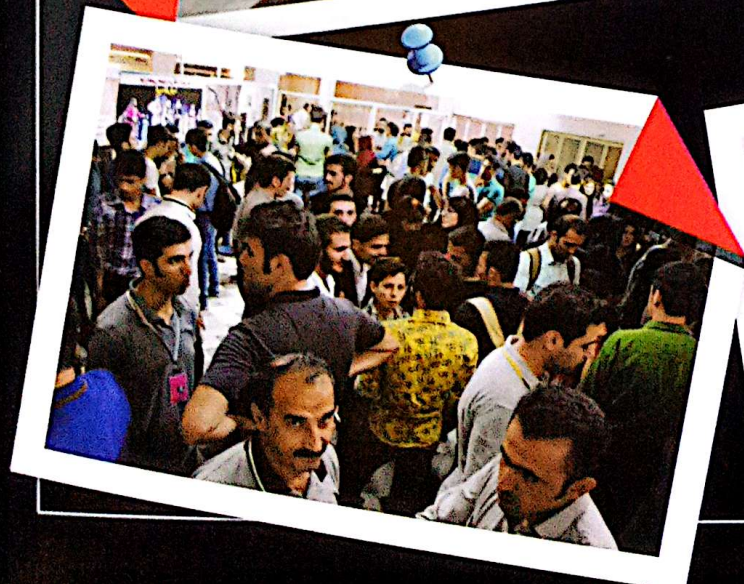
صحنه نیز همان می‌شود که ای کاش این هم خوانی تا آخر حفظ می‌شد و سازه‌های دیگری در پایان کار اضافه نمی‌شد. در کلام آخر اینکه چریکه واران کاری درست، شسته رفته و منطبق و اصولی با زائر خود که جز این از پیر دالاهو انتظاری نباید داشت. ■

هواس در نگارش متن بکار
برده‌است، وزنی آشنا به
گوش مخاطب کورد زبان
است و چه زیبا آنچه که
نمایش تاکید بر لحظه‌های
دلآوری و سلحشوری
دارد، هم آهنگ شاهنامه‌ی
کوردی می‌شود. "هواس"
خسته نباشی دست مریزاد.
کارگردان در به تصویر
کشیدن این متن بسیار

عادل کہریمی

ناکامی نهم روه ته یه کگرتنه وهی
خانه کانی شانۆی کوردی لیده که ویتنه وه و
ده بیته هۆی سه رو پرژ کردنی ئه و وتیا بانه ی
که ده سه لاتنه سه رده سه ته کان له کورد و هونه ر
و فره هه نگه که ی بوو یوانه که سه ره به سه ت
بوونی ویتای کوردی لیده که ویتنه وه، و تیا به ک
که خۆی ده بیافریت. عه قلانی به تیش له م
ری به زه دا له دایک ده بیت. شانۆی کوردی
ژێر خانیکێ له مه عریفه و گیانی کوردیی
پتوی سه ته هه تا به ته یکه لیبوون به شه تیا وه
مۆدێر نه کان بی به زمانی شوناسی کوردی.
ئه مه شه له سه ره بنه مای پتوه ندی دیته
دی. پتوه ندی ره هه ندیکێ تای به ت (وه کوو
شانۆ) له پارچه کاند و پتوه ندی گشت
ره هه نده کان به نامنجی جیگیر بوون له
شوناسی کور دیدا. ■

چه کسی از چه فیلمی خوشش می آید؟

اسماعیل پاشایی	ممان جونم عاشق شده
علیرضا اسماعیلی	آواز قو
صلاح محمدی	بازمانده
خسرو سینا	مردی برای تمام فصول
خسرو شهرآز	جعفرخان از فرنگ برگشته
مازیار قبادی	فهرست شیندلر
رضا سعیدیانی	یک شنبه ی خونین
حسن ترقی	اخراجی ها (?)
صابر نیکبخت	آرامش در حضور دیگران
عبید رستمی	چه کسی از ویرجینیا وولف می ترسد
محمد زارع زاده	مردی که زیاد می دانست
شهرام میرزایی	ترمیناتور (۲)
هواس پلوک	دالاهو
فاتح بادپروا	پدرخوانده (۲)
تریفه کریمیان	سیندرلا
جمیل مفاخری	زیبای خفته
فرشید گویلی	عمر مختار
محمدامین کهنه پوشی	بر باد رفته
صابر دلبینا	ارباب حلقه ها
فریدون حامدی	یه خوشگل و هزار مشکل
امیر زارع زاده	به خاطر یه مشت دلار
مهدی مرادی	بینوایان
کورش احمدی	گوژپشت نتردام
رضا شجیعی	کتابخوان
بختیار پنجه ای	گام معلق لک لک
رحیم عبدالرحیم زاده	تُپلی
داریوش رفعتی	جوانمرد
ادریس دلارامی	میلیونر زاغه نشین

SANO 3

Govarî Taybet Be Diwazdehemîn Mêhrecanî Şanoy Kurdî Seqiz
Çiwarşemme 18î Xermananî 2715

